

Jóhannus Egholm Hansen, advokatur:

Marknasemjan eitt klókt stig

-Sæð frá einum politiskum sjónarmiði tykist tann gjörda semjan um markið so at verða eitt klókt stig heldur føroyski advokaturin, Jóhannus Egholm Hansen, sum starvást í Danmark. Sosialurin hevur hitt hann og sett honum ymsar spurningar, sum hava tilknýti til stóra oljumálið

JAN MULLER

Ein av teimum føroyingum, sum er búsetur og starvast í Danmark og sum fylgir væl við gongdini í Føroyum er Jóhannus Egholm Hansen. Hann starvast og er meðeigari í stóru dansku advokattíðitokuni DANIA Advokater, ið hevur skrivstovur í Keypmannahavn, Svendborg og í Nook. Hann er eini lektari á Universitetinum í Keypmannahavn, innan evni „Keyp og sála av vinnufyrirtøkum“. Seinni í ár fer hann at geva út bók um sama evni. Hann hevur annars saman við Kara á Rógvi Olsen givið út bók undir heitinum „Faroese Business Law“. Eisini hev-

ur Jóhannus Egholm Hansen skrivað greinar í føroyskum bløðum um ymisk samfelagsmál, eitt nú eina komandi oljuvinnu um okkara leiðir.

At Jóhannus Egholm Hansen hevur búið í Danmark í so nógv ár ger kanska eisini, at hann líka sum sær útviklingin á oljuokinum við óðrum brillum enn tey herbugvandi. Í hvussu er heldur hann, at tað er stórusakur í einum orðaskifti í Føroyum um oljuml. Tá vit spyrja hann, hvør hending í stuttu „oljusøgu“ okkara hevur havt ein tann størsta tyðningin er hann skjótur at svara: Marknasemjan við Bretland.

Marknasemjan

Í nærri 25 ár hava føroyingar biðað eftir, at semja kundi faast í lag við bretar um bæði fiski- og landgrunnsmarkið millum Føroyar og Hettland. Semja er nú gjörd, um ársritið. Um úrslitið sæð frá einum geografiskum og/ella lögfrøðiligum sjónarmiði er gott ella ringt eri eg ikki forur fyri at meta um. Í veruleikanum hugsi eg, at heldur ikki teir føroysku politikarar, sum hava stuðlað ella funnist at úrslitnum, eru forir fyri - ut frá einum lögfrøðiligum sjónarmiði - at meta um, hvørt úrslitið er gott ella ringt.

Sjálvur metir Jóhannus

Egholm Hansen to, at størri vinningurin við teiri loysnini, sum er gjörd, er, at føroyingar og bretar nú sjálvir hava tikið støðu og avgjört málið. -Tað er ein sannroynd innan mitt yrki, at ein eigur at strekja seg langt - og oftani eisini langur enn ein kanska frá byrjan fólir, at ein átti - fyri at royna at rokka eina semingsloyns á eini ósenju. Gera partarnir ikki hetta, ja so verður úrslitið tað ringasta, ið hugsast

kann, nevniliga at tað verða onnur, oftast dómstólarnir, ið skulu taka støðu fyri ein, og so er endaliga úrslitið eitt, sum ein sjáldan hevur nakra munandi ávirkan á og sjáldan hevur eina kvaliferaða meeting um sigur Jóhannus Egholm Hansen og heldur fram:

-Tað er uttan iva rætt, sum fót fram av onkrum, at føroyingar kundu vunnið meira við at latið dómarnar í Altjóða Dómstólinum

í Haag avgjört trætuna við Stóra Bretland. Men ein má samstundis gera sær greitt, at tað eins væl kundi endað við, at føroyingar fingi munandi minni enn tað, sum úrslitið nú er blivið. At tora fram sum ein fullbornan sannleika, at føroyingar vildu havt fingið meira burtur úr at fara til Haag er sostatt ilt at taka fyri fult, tí tað kann eingin við vissu siga nakað um. Um úrslitið var so greitt, so nýtist ongum at ivast í, at málið fyri langt síðani varð lagt fyri Altjóða Dómstólin í Haag. Harumframt eigur ein eisini at leggja munandi dent á, at ein avgerð hjá Altjóða Dómstólinum í Haag hevði longt biðið føroyinga eftir eini endaligari loyns við kanska 4 - 6 árum afturat.

Um oljufelaginum, sum higartil leysliga mett tilsamans tykjust hava brúkt oman fyri eina milliardi krónur uppá kanningar og annað í Føroyum, framvegis vildu havt áhuga fyri føroyska okinum til ta tíð heldur Jóhannus Egholm Hansen vera óvist, og er hetta sostatt enn ein góð grund til at taka undir við, at ein loyns var gjörd. Sæð frá einum politiskum sjónarmiði tykist tann gjörda semjan um markið sostatt at verða eitt klókt stig heldur føroyski advokaturin.

Stór hol í kolvetnisskattalóg

Tað eru framvegis stór hol í kolvetnisskattalógini, sum ein má rokna við, at oljufelaginum vilja krevja latin aftur, áðrenn tey vilja geva tilboð um at seta verkætlanir fyri milliardi av krónum í gongd á føroyska landgrunninum heldur Jóhannus Egholm Hansen, advokatur

JAN MULLER

Í 1992 fór tann fyrsta olju-ádringarnesvinin í gongd við at gera fyrirkeiðandi arbeiði til eina føroyska oljuvinnu. Síðani hava vit havt bæði ta aðru oljuádringarnesvinnu og ein hóp av arbeiðsbólkom til at gera fyrirkeiðandi arbeiði til eina føroyska oljuvinnu.

Úrslitið higartil er ein Kolvetnisslóg, sum ásetur rammur fyrri veitingum av leiti- og troytanarløysum, og ein føroysk Kolvetnisskattalóg, sum eisini er ein rammulóg, sum ásetur høvudsmiðini í eini kolvetnisskattningu sigur Jóhannus Egholm Hansen og visir á, at serliga í teiri seinnu lógini eru tó framvegis stór hol, sum ein má rokna við, at oljufelaginum vilja krevja latin aftur, áðrenn tey vilja geva tilboð um at seta verkætlanir fyri milliardi av krónum í gongd á føroyska landgrunninum.

-Eitt nú kann nevnast, at Kolvetnisskattalógini ikki á nakran hátt víðger, hvussu útreiðslur í samband við avtøku av risastøru og dyru installationunum til havs skulu víðgerast í skattligum høpi. Ta ið havt verður í huga, at talan er um hundradals milliönir av krónum kann ein undrast eitt sindur yvir, at hesin spurningur ikki er viðgjördur í samband við Kolvetnisskattalógina, tá ið ein í Kolvetnisskattalógini harafturimóti hevur tikið støðu til spurningin um t.d. tær loypandi skattligu avskrivningarar av somu installationum. Sostatt biða vit framvegis eftir, at hesin spurningur og hóp av spurningum um nágreiniliga kolvetnisskattningina verða ásettir við lóg ella kunngerð, umframt at ein fyrirsiting av kolvetnisskattalógavini skal setast á stovn og lógarkarmarnir fyri hesum gerast.

Jóhannus Egholm Hansen visir víðari á, at eisini

ein annar fyrri oljufelaginum sera tyðningarmikil skattspurningur er enn opin, nevniliga um ein serligur oljuskattur skal áleggast oljufelaginum, og hvussu treytirnar verða, um ein sovorðin skattur verður álagdur. -Tað, sum higartil hevur verið at hoyrt um slíkan ser-skatt, er, at um hann kemur, verður væntandi talan um ein skatt, sum verður álagdur felaginum av yvirkoti eftir, at allar ilógur eru forrentaðar og afturgoldnar. T.v.s. ein skattur, sum kemur at verða lagdur á positiva peningarslið.

Havandi í huga tann dent oljufelaginum hava lagt á henda spurning heldur Jóhannus Egholm Hansen, at tað ikki er heppið fyri ætlanir um í kapping við onnur oljuøki at tekkjast oljufelaginum, at vit framvegis, kanska einans stutta tíð, áðrenn fyrsta útbjóðingin fer av bakkastokki, biða eftir, at hesin spurningur verður svaraður.

Umhvørvisøkið

Eisini á umhvørvisokinum hava vit biðað leingi eftir, at nágreiniligar reglugerðir fóru at verða gjördar. Løgtingið hevur samtykt, at Føroyar skulu gerast partur í teiri sonevndu OSPAR-Konventionini, sum er ein millumtjóða sáttmáli, ið m.a. víðger spurningin um utleiðing í havið frá havinstallationunum. Enn restar tó framvegis at fáa eina føroyska havumhvørvislóg, sum regulerar dalking innan egio hav- og landøki.

Jóhannus Egholm Hansen: -Løgtingið hevur, eftir at landstýrismaðurin í umhvørvismálum - aftaná at hava uppgivið ella útsett eitt projekt um eina samlaða føroyska umhvørvislóg fyri bæði land- og sjóki - samtykt at heita á dansku stjórnina um at seta dansku havumhvørvislógina í gildi í Føroyum, tó við teimum broytingum, ið serligu føroysku víðurskiðini krevja. Danska lógini er síðani við kongaligari fyriskipan frá 12. august 1999 sett í gildi í Føroyum, men enn resta reglugerðir, sum meira nágreiniliga áseta umhvørvisreglurnar og hvussu hesar skulu umsistast, sigur Jóhannus Egholm Hansen, ið visir á, at vit sostatt framvegis biða eftir teiri endaliga reglugerðini á havumhvørvisokinum, og at henda má verða uppá pláss, áðrenn altjóða oljuvinnan yvirhóvur vil so mikið sum hugsa um at seta stórar og kostnaðarkrevjandi verkætlanir í gongd á føroyskum øki.

Mong viðurskifti eru enn ikki komin uppá pláss

Tað var skeivt at undanfarnu samgongu at steðga fyrirkeiðingunum til oljuvinnu orsakað av marknaðsemju

JAN MULLER

Sambært Kolvetnisslógini skulu bæði spurningurin um, hvort øki skulu bjóðast út til leitingar og meginparturin av treytunum í sjálvum leitiloyvunum ásetast við lögtingslóg. At endaliga stóðutakan til hvort øki skulu bjóðast út ikki er tikið ein - og neyvan verður tað

fyrri enn stutt fyri fyrsta útbjóðingarnarfar - heldur Jóhannus Egholm Hansen er væl skjiljandi.

-Tað er harafturimóti minni lætt at skilja, at man frá føroyskari politikari síðu hevur valt í longri tíð meira ella minni at steðga fyrirkeiðandi arbeiðnum av loyvistreytum, sum var